

men Borgerrepræsentationen kan ikke være ubekendt med, at et saadant Forslag behandles paa Rigsdagen, og hvis Borgerrepræsentationen tror, at der er Tale om, at det kan gaa videre, vil den ganske sikkert ogsaa tage Sagen under Overveielse, og jeg er vis paa, at Rigsdagen ogsaa vil tage Hensyn til alle billige Ansætter fra den Side. Hvad der især er kommet frem mod Lovforslaget, er saa ubetydeligt, at jeg ikke ved denne Leilighed skal bvale derved. Jeg kan dog ikke slutte, inden jeg har udtalt min Glæde over, at et Medlem af Landstinget, som er Autoritet paa dette Omraade, har erklæret om Lovforslaget, at det var en i alt Væsentligt fuldkommen tilfredsstillende Gjennemførelse af den Tanke, hvorpaa den omhandlede Valgmaade er begrundet. Jeg kjendte ikke det nævnte ærede Medlems Mening, da han udtalte den i Landstinget, og frygtede noget for, at netop dette ærede Medlem skulde have Betænkeligheder ved den nye Forholdstalsvalgmaade, fordi han selv er Fader til den, der bruges dels ved Landstingsvalgene, dels ved Udvælgelsens Valg i Rigsdagen. Det har derfor glædet mig saameget mere at se en saadan Anerkjendelse. Jeg har senere — jeg haaber ikke at begaa en Indiskretion ved at sige det — haft Leilighed til at raadføre mig med den meget ærede Landstingsmand, og han har gjort mig opmærksom paa Noget, der kunde udrykkes kortere og heldigere i Lovforslagets § 7. Jeg har taget Hensyn dertil, og det er den eneste Ændring, der er sket, da Lovforslaget blev indbragt paany den 9. November. Jeg skal her gjøre opmærksom paa, at jeg tidligere for to Aar siden, da jeg var Medlem af dette Things Udvælg for Forretningsordenen, i Udvælget foreslog at bruge denne Forholdstalsvalgmaade istedetfor den nu brugelige her i Thinget, idet Valgene da vilde foregaa hurtigere og paa en meget mere retfærdig Maade. Jeg var ikke saa heldig at vinde Tilslutning, men Forslaget blev vedlagt Protokollen, og det var den Beskrivelse af Fremgangsmaaden, som jeg først havde sat ind i Lovforslagets § 7. Det vil ogsaa være nødvendigt, hvis man vil bruge Maaden her i Thinget, at gaa frem paa den Maade, hvor nemlig Forholdet mellem dem, der skulle vælges, og dem, der skulle vælges, er saa lille. Hvor derimod Vælgermængden er saa overordenlig stor i Forhold til dem, der skulle vælges, vil aldrig det Tilfælde kunne indtræffe, at der ved Sammenlægning af de hele Tal, der komme frem, vil komme en Sum, som er større end Antallet af dem, der skulle vælges; den paagjældende Bestemmelse er derfor udgaaet. Jeg skal nu haabe, at det høie Thing vil stille sig paa en lignende velvillig Maade som ved denne Sags Behandling i forrige Samling, og at Sagen maa gaa til Landstinget, og jeg nærer da den Fortrøstning, at det høie Landsting paa Grund af de forandrede Forhold vil tage Sagen under en nyere

Overveielse end sidst og ialtselv ikke forkaete det uden at give Grunde derfor. Grunde, som maatte være komne frem i en Udvælgelsesbetænkning. Det skulde glæde mig — og jeg tør vel forvente, at mit Haab ikke skal blive bestaaende — om det høie Thing og den høitærede Minister ville stille sig velvilligt til Sagen i det Hele taget og virke for dens videre Fremme.

Sad: Jeg skal kun tillade mig nogle ganske enkelte Ytringer i Anledning af den Ubefaling, som den ærede Forslagsstiller har givet det her foresliggende Lovforslag. Jeg tror, at det ærede Medlem tager fuldstændig fejl, naar han mener, at den Modstand, som rejser sig mod dette Forslag, skulde være begrundet deri, at man ikke forstaar den Valgmaade, af hvilken han er Opfinder, eller deri, at denne Valgmaade paa en saadan Maade skulde være forskjellig fra den, som den ærede Landstingsmand, han omtalte, er Opfinder af, at adskillige Medlemmer og deriblandt ogsaa jeg for mit Bekommende af den Grund skulde være en Modstander af Loven. Jeg skal ikke indlade mig vidtløstig derpaa, men tillade mig at fremhæve, hvad jeg allerede tidligere har omtalt, at Grunden til, at jeg er en Modstander af denne Lov, er den, at jeg ikke indser, at den kan virke noget Godt paa det Omraade, her er Tale om. Forholdstalsvalgmaaden kan være udmærket god og udmærket berettiget, hvor der er Tale om en Kreds af Vælgere, som med Lethed haandterer dette Apparat, og hvor man kjender denne Kreds og især veed, at der omtrent vil blive afgivet et vist Antal Stemmer. Dernæst kan dens Anvendelse være fuldstændig i sin Orden, hvor Vælgere kunne samle sig om visse Hovedanskuelser, som have sine enkelte bestemte Repræsentanter. Derfor kan under visse Forudsætninger denne Valgmaade efter min Overbevisning være anvendelig og god i det politiske Liv. Den kan derfor ogsaa passe sig, hvor der er Tale om Valg af Mand til en eller anden Forsamling, som repræsenterer en eller anden Retning, og hvor der er Tale om en eller anden Anskuelse, der kan ønskes repræsenteret i et vist givet Forhold. Derimod er den ikke ønskelig, hvor der er Tale om Valg som til Borgerrepræsentationen, hvor ikke saaledes visse Hovedanskuelser maa være de gjældende, men hvor det gjælder om at faae valgt Mand af praktisk Livserfaring, Mand i visse forskjellige Stillinger osv. Man maa antage, at Indførelsen af Mindretalsvalgmaaden paa dette Omraade meget let, ja, efter al Sandsynlighed, vil have den Følge, at istedetfor, at man hidtil væsentlig har tænkt paa at vælge Folk, som i forskellige Retninger ere stiftede til at danne en Repræsentation, der netop særlig forstaar sig paa de forskellige praktiske Forhold, som der er Tale om, vil man komme til at vælge politiske Personligheder efter den større og mindre Sympathi, man har for